

Deyan Barić i njegov "Imaginarium"

Daroviti mladi zagrebački fotograf Deyan Barić privukao nas je svojom specifičnom foto-estetikom, ali i sasvim drugačijim pogledom na žensku ljepotu u kontekstu modne fotografije. Osim vještine i sjajne ideje, Deyan u svaku svoju fotku ubacuje i dobru dozu humora i asocijacija koje pričaju neobične priče... Saznajte sve o nadolazećoj foto-zvijezdi i uživajte u njegovoj virtualnoj izložbi - [Imaginarium](#) - jer je ona sigurno nešto što još nikada niste vidjeli

Imate vrlo impresivan profesionalni CV, s velikim iskustvom (od web i grafičkog dizajna, preko pisanja stručnih tekstova o informatičkoj tehnologiji, do rada s videom itd.). Ipak, čini se, vaša je najveća ljubav fotografija. Je li vas ona oduvijek privlačila ili se u životu dogodio neki prijelomni trenutak kada ste odlučili da ćete joj se posvetiti?

- Cijeli svoj život družim se s fotografijom. Roditelji su me od rođenja voljeli fotkati, a ja sam kao klinac obožavao listati sve te albume s osjećajem da mi svaka slika prepričava neke zaboravljene događaje, naročito stare crno-bijele fotografije mojih roditelja. Fotografirati sam počeo još u osnovnoj školi pa je taj hobi postao sve ozbiljniji dok nije prerastao u opsesiju, zbog koje sam uostalom na kraju srednje škole prekinuo Elektrotehničku i završio Fotografsku. Tada je opsesija napokon postala i profesija, ali učenje i usavršavanje, eto traje i dalje.

Tko su vaši najveći uzori u fotografiji - umjetnici koje cijenite i koji vas inspiriraju?

- Najvećim uzorima smatram ljude koji su me na neki način izgradili kao fotografa, od kojih sam doslovno učio. Još kao klinca koji luta gradom sa svojim Zenitom, opčinjavale su me fotografije Toše Dapca, a ta ljubav je očito bezvremenska i on je jedan od mojih konstantnih „učitelja“. Veliki utjecaj na mene imala je i emisija Ante Peterlića „Što je film?“, koja mi je prva usadila u svijest pojam fotografske vizualnosti, baš kao i savjeti profesora Krešimira Mikića ili savjeti i rad Igora C.C. Kelčeca. Naravno i kasnije, uz pomoću francuskog magazina Photo, otkrio sam imena poput Marka Seligera, Nicka Knighta, Annie Leibovitz, Helmuta Newtona i kaos Davida La Chapellea...

Estetika vašeg foto-svijeta prilično je specifična... Naziru se tu lagani utjecaji raznih žanrova i vidova umjetnosti - od glazbe, preko film noira i goth-mode, pa do stripova i japanskih manga crtića... Da ja ne nabrajam dalje, recite nam kakva estetika vas najviše privlači i kako je uklapate u

svoju umjetničku viziju?

- Kada radim stvari za svoju dušu, dakle, ne isključivo po narudžbi i zamisli klijenta, volim se prepustiti drugačijim, pa i ne tako konvencionalnim, utjecajima. Privlače me doista mračne stvari i stvari koje vam se trude proniknuti u psihu i zagolicati vas ispod kože. Iako nekako želim udovoljiti promatraču i instinktivno diplomatski učiniti zamisli tolerantnije širem krugu ljudi, moram se pomiriti s time da moju osobnu estetiku ipak ne može svatko shvatiti. Ljudi se katkada plaše neobičnog i bizarnog, a mene upravo te reakcije zabavljaju. Zabavlja me priča koju si čovjek može stvoriti u glavi pri pogledu na jednu jedinu fotografiju - možda odatle proizlazi i moja opsjednutost vizualnošću japanske kulture. Ili, pak, kontrastni šarm film noira, u kojem lik može biti veći od života, opisan tek hrabrim kadriranjem i imponantno iskorištenom rasvjetom.

Što najviše volite da vam se nađe pred objektivom? Jer vaš je opus prilično raznovrstan i bogat...

- Niti jedan motiv mi nije nezanimljiv i u svemu vidim izazov jer ipak djelujem kao komercijalni fotograf. Ali s druge strane, ne mogu izbjeći činjenicu da su mi upravo ljudi nekako najzanimljiviji „objekt“ pred aparatom. Doista me fascinira ljudska psihologija, iako mi je puno lakše biti skriven s druge strane fotoaparata. Tada se u toj sigurnosti mogu prepustiti oslikavanju nečijeg karaktera i prezentiranju tog stvorenog imidža promatraču. A to je uvijek uzbudljivo.

Vrlo često snimate žene. Je li lijepa žena ujedno i fotogenična žena i obrnuto? Ili je ljepota definitivno u oku promatrača?

- Žene snimam češće od muških modela jer tako nekako stoji u prirodi stvari. U modnoj je industriji ipak u određenom postotku više toga podređeno ženama i nastalo za žene, ali ja osobno ne radim razliku. Snimiti ženu ili muškarca svakako je istovjetan izazov. Nekako sam mišljenja da se može smatrati da je ljepota u oko promatrača - u realnom svijetu. U svijetu fotografije, ponajviše profesionalne - modne - ljepota je nametnuta promatraču. Ljepota na modnoj fotografiji zapravo je sinergija profesionalnosti modela, stilista, umjetnika šminke i, na kraju, kao poveznica toga, fotografa i njegovih asistenata. Danas imamo predrasudu o onome što je lijepo i što bismo trebali smatrati lijepim. To je nametnuto stavovima časopisa i reklama, stoga možete primijetiti kako se pojam ljepote drastično mijenjao s godinama. Pogledajte fotografije žena s početka prošlog stoljeća, pa sredine i danas. Dakle, oko promatrača očito je izgubilo kontrolu.

Najzanimljiviji ljudi koje ste do sada snimali? Najzanimljiviji ljudi s kojima ste surađivali?

- Najzanimljiviji ljudi su mi oni s kojima mogu dobro surađivati, podijeliti i iskoristiti međusobnu kreativnost. Glazbenici su jedni od onih ljudi čiji me rad inspirira i čiju energiju želim pretočiti i u svoj medij. Dosta dugo snimam rock koncerte i u tome zaista uživam. Jedan od plodova tog rada bila je i izložba Foto Gerila, koju sam

napravio u suradnji sa svojom dragom kolegicom i suradnicom Anastazijom Vržinom u zagrebačkom klubu Sax. Zanimljivo mi je raditi i snimati baš za muzičare i bendove s kojima radim sve više - od najzanimljivijih ljudi (kod kojih su se moje fotografije ili radovi našli na omotima nosača zvuka), na brzinu svakako mogu izdvojiti meni genijalne LET3 te Darka Rundeka, čiji su portreti snimljeni za promociju albuma „Plavi Avion“, po mom mišljenju, ispali izrazito impresivno. Naravno, ne smijem preskočiti niti Ellu Dvornik ili Psihomodo pop, band s kojim u zadnjih par godina intenzivno surađujem i potpisujem fotografije, opremu i dizajn njihovih posljednjih albuma.

Puno putujete... Koji vas gradovi najviše oduševljavaju? Koji su, iz vašeg iskustva, „najfotogeničniji“ gradovi i kutci svijeta?

- Zapravo ne putujem onoliko često koliko bih želio i na svom foto-popisu imam još podužu listu gradova koje bih želio zabilježiti, a nisam do sada. Grad koji me do sada najdublje impresionirao svakako je New York. Htio bih u Hrvatskoj postaviti, u dogledno vrijeme, izložbu i izabrati neke od 150 crno-bijelih art fotografija inspiriranih ulicama New Yorka, njegovim *Gotham* duhom, art decoom i glazbom inspiriranom gradom. Svakako mu to dugujem, jer mogu reći da je po povratku iz New Yorka definitivno komadić mene ostao tamo i zato se nadam da ću mu se uskoro i vratiti.

Može li se u Hrvatskoj živjeti od fotografije?

- U Hrvatskoj se može živjeti od gotovo svačega, ali ukoliko se bavite bilo čime što ima neke dodirne točke s umjetnošću prije bih to nazvao - preživljavanjem. Kriza je zahvatila sve gospodarske domene društva, ali treba biti uporan, oduprijeti se, nastaviti dalje i dati sve od sebe. Iako, moje se preživljavanje od fotografije sastoji od fotografiranja, grafičkog dizajna, predavanja i pisanja foto-recenzija i tutoriala za časopise...

Iskomentirajte nam malo domaću foto-scenu... Tko vas fascinira, tko su nadolazeće zvijezde, tko obećava...?

- Domaće prilike, već zadnjih dvadesetak godina, nimalo ne obećavaju. Žalosno je da je jedan površni Facebook u stanju više napraviti za promociju fotografske kulture od samih institucija. U Hrvatskoj se, dakle, još uvijek na fotografiju ne gleda kao na komercijalnu umjetnost i definitivno smo izgubili tu nekadašnju fotografsku kulturu. Kad imate fotoaparata u rukama, ljudi vas na ulici gledaju sumnjičavo, gotovo poput nekog kriminalca sa zlim namjerama. Jednostavno smo dozvolili da se ispusti ta fotografska kultura iz našeg društva i zamjeni jeftinim plagijatima. Žalosno je da Hrvatska nema čak niti Studij fotografije. Ali ne možemo vječno samo plakati nad nerazumijevanjem društva ili vlasti. Stoga sam izrazito ponosan na veliki trud koji ulažu ljudi iz raznih dijelova Hrvatske u sve veću promidžbu fotografske kulture. Dakako, draga mi je i činjenica da sam i sâm sudjelovao u radovima nekih meni važnih fotografskih inicijativa, poput onih kakve održava Damir Tiljak u Foto Klubu Zagreb koji je, eto, nedavno osvojio drugo mjesto na natjecanju *Watford International Salon of Photography*

. Prvo nam je mjesto izmaklo za samo dva boda. Ponosan sam i što sam član Hrvatske udruge fotografa, kao još jedne važne inicijative, ali ne mogu zaobići ni odličan i inspirativni seminar Damira Hoyke - Fotosofia. Fotosofia, naime, već šest godina posve besplatno fotografskim entuzijastima i kreativcima nudi odličnu zabavu uz fotografsko učenje i kreativan rad. Stoga mi je i velika čast što me kao jednog od ranijih Fotosofa Hoyka već treću godinu za redom pozvao u Tuhelj kao jednog od predavača, kako bih svoje znanje iz Photoshopa i principa obrade fotografije prenio i drugim kreativnim ljudima.

S obzirom da ste majstor Photoshopa - kako komentirate njegovu „zlouporabu“ na fotografijama i pretvaranje ženskog tijela u modnim magazinima u štapiće i čačkalice? Kako „pametno“ koristiti Photoshop i naći neku normalnu granicu?

- Zloupotreba uglavnom nastaje neznanjem korištenja programa, ali i ponekad iscrpljujućim rokovima i nerealnim željama klijenata. I vjerujte mi, Photoshop greške mogu se dogoditi svakome. Čak i iskusnim fotografima. Događaju se, dakako, i meni. Vrlo često se jednostavno zaigram i zanesem. Međutim, mogu se pohvaliti činjenicom kako oko sebe imam i par ljudi čije mišljenje veoma cijenim i koji me vrlo argumentirano spuste na zemlju ako narušim neku artistsku logiku ili estetiku. U svakom slučaju, ponekad je teško biti objektivan sam prema sebi i tanka je granica između kreativnosti i *trash*a. A Photoshop je moćno oružje u rukama fotografa, pa iako nevjesto oko možda i neće zapaziti greške, one su tu. Usto, toliko smo se razmazili Photoshopom da ljudi jednostavno žele pod svaku cijenu izgledati ljepši od stvarnosti. Moram istaknuti da u Photoshop tutorialima za časopis Vidi nerijetko nastojim naučiti ljude i da se opuste i stvore zabavne i nerealne svjetove, istražuju i uživaju u vlastitoj imaginaciji. Ali pritom moraju pripaziti na činjenicu da svaki efekt mora imati svoju svrhu, a ne biti sam sebi svrha.

Bit ćete najsretniji kada u životu postignete...?

- Prosperitet :). Bit ću sretan kada svojim poslom omogućim samome sebi da više ne moram brinuti o novcu i da se mogu posvetiti samo kreativnom stvaranju i umjetnosti te kada sebe samoga napokon shvatim kao dovoljno dobrog i kvalitetnog. Vrlo skromno, zar ne ? :) Ali, na sreću, fotografija i dizajn predstavljaju neprestano učenje i usavršavanje, stoga je ovdje ipak važniji put, a ne destinacija.

Pogledajte: [virtualnu izložbu Deyana Barića - "Imaginarium"](#).